

**Bezinningsmoment bij het begin van
De 'Dag voor de vakverantwoordelijken'
19 februari 2009**

VERSLAG VAN EEN BIJZONDER VAKOVERLEG

Bij het begin van deze dag zou ik verslag willen doen van – wat ik nu wat oneerbiedig noem : *een bijzonder vakoverleg*.

Ik wil een passage lezen uit het 15de hoofdstuk van het bijbelboek Handelingen van de Apostelen. Dat centrale hoofdstuk kennen we als het verslag van het eerste 'apostelconcilie'. De vakverantwoordelijken van dienst zijn niet de minsten : Petrus, Paulus en Jakobus, "de broer van Jezus" en de leider van de moedergemeente in Jeruzalem. De inzet van deze vergadering kan moeilijk overschat worden. Moeten onbesneden heidenen die christen willen worden eerst jood worden, zich laten besnijden en de Thora tot levensregel nemen? Stel dat het antwoord 'ja' zou zijn geweest, dan zaten wij hier vandaag allicht niet samen. Vraag is zelfs of er dan vandaag nog christenen zouden zijn.

De kwestie lag toen wel zeer gevoelig. Gelovigen uit het heidendom, ernstige zoekers - 'godvrezenden' noemt de Schrift hen, waren al lang welkome gasten in de synagogen overal in het grote Romeinse rijk. Maar het waren gasten, "bijwoners" werden ze genoemd, geen broers of zussen. Ze stonden als het ware in de gangpaden van de synagoge. Welnu, moest voor de 'Jezus-synagoge' niet dezelfde regel gelden? Het eigenlijke probleem was – zoals meermaals in de Schrift en vreemd voor ons : een zaak van rein of onrein. Meer bepaald betrof het de tafelgemeenschap of de eucharistie : konden besnedenen en onbesnedenen die allemaal in Jezus geloofden, wel aan dezelfde familietafel zitten?

Verslaggever van dienst is - zoals we weten - Lucas. Een heel goed schrijver, zeggen de kenners. Een echte verhalenverteller. Maar natuurlijk een schrijver uit de antieke oudheid en geen moderne schrijver die met een historisch-kritische blik naar de geschiedenis kijkt. Verwacht dus geen objectief, maar wel een inspirerend verslag.

Uit Handelingen (15, 6-22.35) :

"... Om de kwestie van de besnijdenis onder ogen te zien hielden de apostelen en de oudsten een **bijeenkomst**.

Toen het tot een hevige **discussie** kwam, stond Petrus op en zei :

'Broeders, je weet dat God mij al in het begin gekozen heeft om de boodschap van het evangelie onder de heidenen te verspreiden en hen tot geloof te brengen. God, die weet wat er in de mensen omgaat, heeft dat bevestigd door hun, net als ons, de heilige Geest te schenken. *Hij heeft geen enkel onderscheid gemaakt tussen ons en hen. Waarom willen jullie dan nu God uitdagen door op de nek van deze leerlingen een juk te leggen dat onze voorvaders noch wijzelf konden dragen? Nee, het is door de genade van de Heer Jezus dat wij geloven gered te worden, evengoed als zij.'*

Heel de vergadering werd **stil**

en men **luisterde** naar de **verhalen** die Barnabas en Paulus vertelden over de tekenen en wonderen die God door hen onder de heidenen had gedaan.

Toen ze waren **uitgesproken** nam Jakobus het woord :

'Broeders, luister. Simeon heeft uiteengezet hoe God zelf begonnen is zich het lot van de heidenen aan te trekken, om uit hen een volk te vormen voor zijn Naam.

Dat stemt overeen met **de woorden van de profeten**. Er staat immers geschreven :

'Dan zal Ik terugkeren en de ingestorte tent van David herbouwen ;

Ik zal dit huis doen herrijzen, zodat de mensen die overgebleven zijn de Heer zullen zoeken, evenals alle heidenen over wie mijn Naam is uitgeroepen.'

Daarom ben ik van mening dat we de heidenen die zich tot God bekeren, geen onnodige lasten moeten opleggen, maar dat we hun moeten schrijven dat ze zich dienen te onthouden van wat door de afgodendienst bezoedeld is, van ontucht, van vlees waar nog bloed in zit en van het bloed zelf .'

Daarop **besloten de apostelen en de oudsten in overleg met de hele gemeente** enkele afgevaardigden met Paulus en Barnabas mee te sturen naar Antiochië om het besluit mee te delen.

Paulus en Barnabas bleven in Antiochië. Ze gaven er onderricht en verkondigden met nog vele anderen het woord van de Heer. "

Er zou veel te vertellen zijn over dit 'vakoverleg'. Om te beginnen dat het een overleg is! Niet evident over zo'n heikele kwestie! Ze komen samen om de zaak uit te praten. En ja, er is discussie. Pluraliteit! Maar er wordt ook geluisterd en verteld over wat men ervaren heeft. Men laat mensen uitspreken en "in overleg met de hele gemeente" wordt er ook een besluit genomen en uitgevoerd. En er zijn mensen die spreken met autoriteit, zonder ze te misbruiken.

We zouden kunnen ingaan op de pastorale leefregel die Jakobus voorstelt. Geen onnodig juk voor de heidenen, maar we vragen van hen wel tact als het gaat om onreine zaken. Zo leef je samen als één familie, maar rekening houdend met de eigenheid en culturele verscheidenheid van ieder. Een bijzonder actueel thema, niet?

Er is ook de wijze waarop Jakobus de traditie inroept en de profeet Amos citeert. De feiten worden begrepen in het licht van de Schrift en ook omgekeerd : de Schrift wordt opnieuw begrepen vanuit de realiteit.

Maar wat mij het meeste opvalt in de tekst is hoeveel zinnen God zelf als subject, als onderwerp hebben. Misvormd als we zijn zouden we hier direct een didactische oefening kunnen aan koppelen. Noteer hoeveel zinnen God als onderwerp hebben ... Maar belangrijker dan dat, is het natuurlijk om te zoeken wat dat voor ons vandaag kan betekenen. Ook wij moeten soms moeilijke beslissingen nemen over gevoelige kwesties, vaak ook na veel discussie. Wat kan ons helpen om de goede beslissing te vinden? Deze bijbeltekst leert mij dat het enkel kan door te zoeken naar wat God wil, niet naar wat wij willen, door te zoeken naar wat God van meet af aan bedoeld en gewild heeft. Door hierover met elkaar te spreken, verhalen te vertellen en te luisteren naar de Schrift, leren we onderscheiden en zien waar het op aankomt.

Neigt dit niet naar gevaarlijk fundamentalisme? Ongezond fideïsme? 'Gods wil'...? Ik geloof van niet. Fundamentalisme is krampachtig, is gesloten. Het eigen volk en de eigen privileges staan voorop en zijn absoluut. Welnu, de beslissing die genomen is op dit 'apostelconcilie' getuigt precies van het tegendeel. Het verhaal wordt opengemaakt, allen die *op zoek gaan naar de Heer*, zoals de tekst mooi zegt, zijn niet alleen welkome gasten of bijwoners, meer nog: zij vormen het nieuwe volk dat God telkens opnieuw vormt *voor zijn Naam*. Opdat de wereld en in het bijzonder de jongeren die ons zijn toevertrouwd en de collega's met wie we samenwerken en ook wijzelf : vrede en verzoening, geluk en heil zouden vinden.

Heer,
uw verstrooide kinderen zijn wij,
beladen met drukte en problemen.

Toch roept Gij ons op dit uur en op deze dag samen
om in Uw Naam te werken en te plannen.

Daarom vragen wij U,
help ons zien wat Gij bedoelt.
Leer ons telkens opnieuw
te onderscheiden waar het op aankomt,
zodat we uw weg kunnen gaan
met allen die op zoek zijn naar U.

Dit durven wij U vragen, God
vandaag en al de dagen van ons leven
door Jezus, onze Heer.

Amen